

Rola i znaczenie dominującego przedsiębiorstwa i przemysłu w regionach monokultury gospodarczej. Analiza na przykładzie KGHM Polska Miedź S.A. Wybrane wnioski z projektu.

Wstęp

KGHM Polska Miedź SA jak wynika z danych statystyki publicznej i Spółki jest silnie zakorzeniony w regionie, nie tylko ze względów naturalnych (biorąc pod uwagę złoża kopalin skoncentrowane lokalnie), lecz głównie poprzez siłę związków gospodarczych i społeczne zaangażowanie.

KGHM to centrala, 10 oddziałów, ponad 70 spółek (2017 rok) wchodzących w skład Grupy Kapitałowej, zatrudniających blisko 32 tysiące pracowników, z czego prawie 26 tysięcy to mieszkańcy Zagłębia Miedziowego. KGHM to ponad 26 tysięcy dostawców, z czego 1/3 pochodzi z Dolnego Śląska, a 10% z Zagłębia Miedziowego. Jak wynika z danych przedsiębiorstwa, łączna wartość wszystkich podatków, opłat i danin zapłaconych przez KGHM w 2017 na rzecz samorządów wynosiła 583 miliony złotych.

Rzeczywiste znaczenie przemysłu miedziowego dla regionalnych struktur społecznych i gospodarczych jest zdecydowanie większe. Analiza siły wpływu przemysłu miedziowego na gospodarkę i życie społeczne regionu dokonana w badaniach prowadzonych przez Wyższą Szkołę Bankową we Wrocławiu we współpracy ze Związkiem Pracodawców Polska Miedź i przy wsparciu organizacyjnym KGHM Polska Miedź SA w Zagłębiu Miedziowym potwierdziła nie tylko dotychczasowe przypuszczenia, ale ujawniła nowe obszary oddziaływania.

Badania opierały się na wieloaspektowej analizie siły wpływu. Analizy, które obejmowały regionalne struktury zatrudnienia, dochodów budżetowych samorządów, analizę sieci biznesowych (siłę zależności lokalnego biznesu od przemysłu miedziowego) oraz wpływ na życie mieszkańców ujawniły kilka kluczowych zachowań głównych aktorów społecznej i gospodarczej sceny lokalnej. Zaliczyć do nich można społeczność lokalną, władzę samorządową, przedstawicieli biznesu.

Z perspektywy mieszkańców dominuje przekonanie, że KGHM wywiera silny pozytywny wpływ na życie mieszkańców i rozwój region. KGHM w odczuciu mieszkańców to nie tylko główny pracodawca, oferujący stabilne zatrudnienie i wysokie zarobki, ale również aktywny animator życia społecznego. Zapewnia wysoki poziom życia nie tylko swoim pracownikom i ich rodzinom, ale poprzez inicjatywy społeczne i dostęp do nich dla wszystkich mieszkańców pozytywnie wpływa na poziom życia wszystkich mieszkańców regionu i jego postrzeganie przez inwestorów i mieszkańców z innych regionów. Obraz KGHM w opinii mieszkańców daje się opisać poprzez pięć podstawowych obszarów, w których ujawnia się wpływ Grupy KGHM na społeczne i gospodarcze życie Zagłębia Miedziowego,

- oddziałuje na kariery zawodowe mieszkańców regionu,
- pełni w stosunku do nich rolę „darczyńcy i opiekuna”,

- niewątpliwie jest też regionalną marką,
- stanowi „przedmiot pożądania” w budowaniu ścieżki kariery zawodowej,
- jest źródłem specyficznych zagrożeń.

Z perspektywy lokalnego biznesu (głównie sektora MSP) KGHM to w wielu dziedzinach kluczowy partner dla lokalnego biznesu, solidny i stabilny płatnik. Równocześnie jednak zagrożenia w obszarze rynku pracy (oferuje stawki i bonusy nieosiągalne dla innych).

Postawy samorządów lokalnych dają się opisać w formie głównych strategii względem głównego pracodawcy. Konkretnych rozwiązań może być wiele. Jak się wydaje można je ulokować w przestrzeni ograniczonej dwiema skrajnymi postawami- ścisłym związaniem regionu z przemysłem miedziowym na zasadzie partnerskiej po szukanie alternatyw rozwojowych.

Analiza zebranego materiału badawczego ze statystyki publicznej, źródeł własnych KGHM oraz z badań ilościowych wśród mieszkańców regionu pozwoliła nakreślić obraz relacji między mieszkańcami LGOM a KGHM PM S.A. jako głównym aktorem na regionalnym rynku pracy, wpływającym na właściwie wszystkie sfery funkcjonowania regionu, ale też – jego mieszkańców. Ci ostatni są świadomi wpływu KGHM PM S.A. na region, na jego rozwój przekładający się na ich dobrobyt, ale też – zagrożeń, jakie sytuacja taka stwarza oraz tych, które generuje praca w branży miedziowej. Mimo to jednak wizerunek KGHM, jaki mają, jest pozytywny.

Wpływ KGHM na jednostki samorządu terytorialnego Zagłębia Miedziowego na tle regionu i kraju.

Produkt Krajowy Brutto (PKB)

Dzięki dużej dynamice przyrostu wartości dodanej (i zysku netto) osiąganey w KGHM w latach 2005-2011 podregion legnicko-głogowski cechowała najwyższa w kraju dynamika rozwojowa, co spowodowało przesunięcie się całego Dolnego Śląska z IV na II pozycję w kraju pod względem PKB *per capita* (do 2004 r. był za województwem mazowieckim, śląskim i wielkopolskim, a od 2011 tylko za Mazowszem).

Rynek pracy – wynagrodzenia

Badana miara sytuacji Zagłębia Miedziowego w regionie obejmuje wynagrodzenia pracowników. Ich wysokość kształtowana jest głównie przez pensje menedżerów i pracowników KGHM. Tylko m. Wrocław oraz dwa powiaty LGOM (lubiński i polkowicki) przekraczają średnie wynagrodzenie wojewódzkie, a pozostałe 27 powiatów regionu jest poniżej średniej.

Wynagrodzenia w powiecie lubińskim są tak wysokie, że ten jeden powiat wyraźnie odróżnia się nie tylko od średniej, ale także drugiego w rankingu Wrocławia; dystans między drugim

Wrocławiem a 30. powiatem górowskim jest mniejszy. Powiat lubiński zajmuje 1. miejsce w kraju wg wysokości wypłacanych wynagrodzeń.

Bardzo wysokie wynagrodzenia uzyskiwane przez pracowników przemysłu miedziowego powodują, że od lat powiat lubiński zajmuje pierwsze miejsce w Polsce pod względem wysokości wynagrodzeń. Nad ostatnim w Polsce powiatem kępińskim (z Wielkopolski) notuje przewagę ponad dwuipółkrotną.

Budżety samorządowe

Podstawą funkcjonowania gmin są 2 podatki – dochodowy od osób fizycznych oraz od nieruchomości. Pozostałe wpływy fiskalne gmin obejmują podatek dochodowy od osób prawnych, podatek rolny, opłatę eksploatacyjną, podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek od środków transportu. „Różne potencjały demograficzne gmin powodują, że w ujęciu bezwzględny najwyższe dochody osiągnęły duże gminy miejskie Lubin (345,4 mln zł) i Głogów (295,5 mln zł), gmina miejsko-wiejska Polkowice (249,8 mln zł) oraz gmina miejska Świdnica (240,4 mln zł). Najmniejsze dochody odnotowano w gminie wiejskiej Platerówka (6,9 mln zł), zamieszkiwanej przez najmniejszą liczbę mieszkańców (1613).

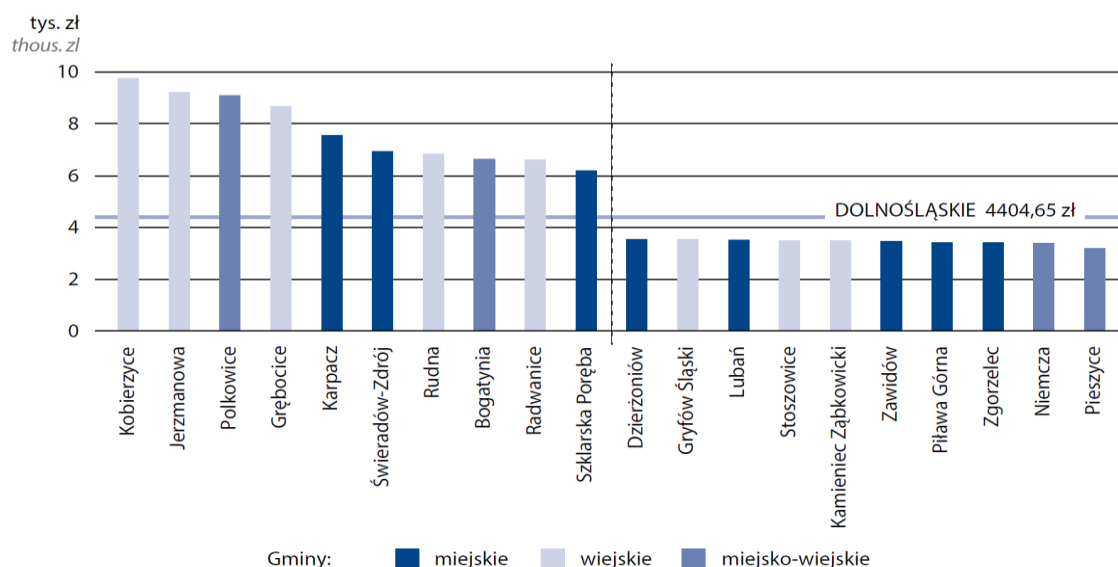
Dochody samorządów z tytułu CIT są uzyskiwane według miejsca prowadzenia działalności, a z tytułu PIT według miejsca zamieszkania podatników. Występuje efekt wyrównawczy dojazdów do pracy i dlatego gminy ościenne mają podobny poziom wpływów z PIT, jak gminy z oddziałami KGHM.

„Zdecydowanym liderem wśród powiatów z najbogatszymi gminami jest powiat polkowicki, w którym dochody są o prawie 85% wyższe niż w powiecie dzierzoniowskim. Na trzecim, czwartym i piątym miejscu są pozostałe powiaty północy podregionu legnicko-głogowskiego: lubiński, głogowski, górowski. Z tej czwórki o pozycji trzech powiatów (polkowickiego, lubińskiego, głogowskiego) decydowały dochody własne gmin, a nie dotacje i subwencje, których suma stanowiła od 31,5% do 38,8% dochodów ogółem”.

Najwięcej środków z podatku dochodowego od osób fizycznych na 1 mieszkańca wpływa do kasy gmin wiejskich Kobierzyce (2053,83 zł) oraz Lubin (w; 1505,73 zł). W pierwszej dziesiątce znajdują 4 gminy z podregionu legnicko- -głogowskiego (Lubin – wiejska i miejska, Jerzmanowa, Polkowice¹

¹ *Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego w 2017 r.*, Urząd Statystyczny we Wrocławiu 2018, s. 86-95.

Wykres. Gminy o największych i najmniejszych dochodach własnych na 1 mieszkańca w 2017 r.
 Źródło: *Budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego w 2017 r.*, Urząd Statystyczny we Wrocławiu 2018. S. 87.

Wnioski:

- Wpływy z CIT na 1 mieszkańca do budżetu Polkowic są 2 razy większe niż w drugiej w regionie gminie Kobierzyce, 4 razy większe niż w trzeciej gminie miejskiej Lubin oraz 13 razy większe niż średnia wojewódzka.
- Wpływy z PIT są ważniejsze dla gmin, lecz mniej zróżnicowane. Gminy wiejska Lubin, miejska Lubin, Jerzmanowa i Polkowice niemal dwukrotnie przekraczają średnią wojewódzką.
- W efekcie, głównie dzięki KGHM, Dolny Śląsk ma jedno z najbogatszych samorządów w kraju i łoży na „janosikowe” (czyli daninę na rzecz biedniejszych samorządów w Polsce w formie wpłat na część równoważącą/regionalną subwencji ogólnej) na wszystkich 3 szczeblach samorządów (dane za 2017 r.):
 - Wpływy z CIT są podstawą budżetu wojewódzkiego, a KGHM Polska Miedź S.A. przez wiele lat był największym w kraju płatnikiem tego podatku i dlatego Dolny Śląsk jest od wielu lat jedynym obok Mazowsza płatnikiem części regionalnej subwencji na rzecz pozostałych 14 województw (z wyjątkiem 2016 r.),
 - Wśród 314 polskich powiatów (bez miast na prawach powiatu) wpłat na część równoważącą subwencji dokonywało tylko 21 powiatów, z czego 5 dolnośląskich, w tym lubiński (5. miejsce), polkowicki (8.), głogowski (14.),
 - Na 2412 gmin wpłat dokonały tylko 92 gminy, w tym 12 z Dolnego Śląska. Polkowice były na 2. miejscu w kraju za gminą Kleszczów (monokultura energetyczna!), Kobierzyce na 4., Bogatynia na 6. (monokultura - jak Kleszczów), Jerzmanowa na 14., Lubin na 16., Rudna na 23. pozycji (były także Grębocice, Radwanice i in.).

Związki KGHM z otoczeniem – analiza relacji społecznych i biznesowych

Wpływ na rynek pracy

Siła związków z otoczeniem ujawnia się również poprzez analizę wielkości i struktury zatrudnienia, w tym kierunków dojazdu do pracy. Jeśli zestawimy potencjał siły roboczej – liczba mieszkańców, pracujących w ogóle i pracujących w Grupie – to otrzymamy obraz wpływu Grupy na dolnośląski i lokalny rynek pracy.

Tab. Grupa KGHM jako pracodawca - podstawowe informacje za 2018 r.

Ludność Zagłębia Miedziowego	414 827
Ludność w wieku produkcyjnym	260 736
Pracujący w przemyśle i budownictwie mieszkańcy Zagłębia Miedziowego	126796
Przeciętne zatrudnienie w Grupie KGHM (kraj)	31779
Pracujący w Grupie KGHM mieszkańcy Zagłębia Miedziowego	25558

Źródło: dane KGHM PM S.A. oraz GUS BDL

KGHM jako miejsce pracy – źródło utrzymania

Z przeprowadzonych badań wynika, że KGHM PM S.A. oraz spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej KGHM stanowią jedno z podstawowych źródeł utrzymania w Legnicko-Głogowskim Zagłębiu Miedziowym. Spośród wszystkich badanych 24% jest tam zatrudnionych. Co więcej, badani deklarują, że KGHM jest również pracodawcą członków bliższej lub dalszej rodziny. Spośród ogółu badanych niespełna 1/5 nie posiada wśród członków rodziny osób pracujących w KGHM. Dominacja ta rzutuje także na postrzeganie otoczenia – 28% badanych jest zdania, że w ich najbliższym otoczeniu przeważają osoby pracujące w KGHM, zaś w przypadku 17% będzie ich zdecydowana większość.

84% ogółu badanych uznało spółkę za atrakcyjnego pracodawcę, przy czym największy odsetek potwierdzających atrakcyjność KGHM wystąpił wśród emerytów oraz – osób zatrudnionych w KGHM Polska Miedź S.A. Można zatem wnioskować, że zatrudnienie w KGHM PM S.A. i Grupie Kapitałowej KGHM jest dla mieszkańców LGOM prestiżowe, a prestiż ten opiera się na takich obiektywnych czynnikach stratyfikacji, jakimi są wykonywany zawód oraz dochód. Ponadto, widoczne jest również dziedziczenie zawodu, a co za tym idzie rodzinne tradycje pracy w KGHM, gdyż stosunkowo często w KGHM pracowali lub pracują rodzice badanych (26%) oraz rodzeństwo (24,8%).

Zebrane wyniki pozwalają wnioskować, że w Legnicko-Głogowskim Okręgu Miedziowym mamy do czynienia ze stabilną sytuacją zawodową i to zarówno wśród osób pracujących w KGHM PM S.A. i Grupie Kapitałowej KGHM, jak i pracujących poza KGHM.

KGHM PM S.A. i Grupa Kapitałowa stwarza swoim pracownikom bardziej stabilne warunki pracy niż pozostałe podmioty.

Kolejnym czynnikiem świadczącym o stabilności sytuacji zawodowej (a zarazem o małej mobilności zawodowej) jest relatywnie długi staż pracy. Średnia liczba lat pracy u jednego pracodawcy wynosi 21, a . dominanta, czyli wartość najczęstsza, to 30 lat w jednym zakładzie pracy. To świadczy o wieloletnich związkach pracowników i pracodawców.

Pracownicy KGHM są zadowoleni ze swojego miejsca pracy. O przywiązaniu do pracodawcy świadczy deklaracja chęci kontynuowania zatrudnienia w obecnym miejscu pracy. Jest to szczególnie widoczne wśród badanych zatrudnionych w Spółce. Ponad połowa badanych z tej kategorii (54,5%) wskazała, że nie myśli o zmianie pracy. Z kolei najczęściej o zmianie takiej myślą osoby zatrudnione w innych zakładach pracy (poza KGHM) – 68,8% badanych z tej kategorii. Relatywnie duży odsetek rozważających zmianę pracy pod określonymi warunkami wystąpił także wśród pracowników Grupy Kapitałowej KGHM - 62,1%.

Według 81% respondentów KGHM to najważniejszy pracodawca w regionie, 84% z nich uznało Spółkę za atrakcyjnego pracodawcę, przy czym największy odsetek potwierdzających atrakcyjność KGHM wystąpił wśród emerytów oraz osób zatrudnionych w KGHM PM S.A. Pracownicy KGHM PM S.A. w niemal 85% deklaruje zadowolenie z obecnej pracy. Głównym czynnikiem, który wyróżnia KGHM spośród innych pracodawców w Zagłębiu Miedziowym, jest wysokość zarobków (33,7% wskazań), natomiast na drugim miejscu respondenci wskazują na wielkość firmy (23,3%). Co więcej, wśród badanych dominuje przekonanie, że osoby, które nie pracują w KGHM, chętnie tam właśnie podjęłyby pracę.

Wpływ na otoczenie biznesowe (w tym regionalny biznes).

W odniesieniu do całej Grupy, jak wynika z danych za rok 2018, zarówno liczba klientów (aktywnych) odbiorców, jak i dostawców wskazuje na wielotysięczną skalę i wielomiliardowe obroty. Co ważniejsze jednak analiza ich koncentracji przestrzennej wskazuje na region Dolnego Śląska i Zagłębie Miedziowe.

Tab. Zestawienie liczby odbiorców i wartości przychodów ze sprzedaży w 2018 r dla Grupy KGHM

Liczba klientów (odbiorców) aktywnych w bazie* w 2018 r. z:							
Zagranicy, z tego:	23 682	Kraju, z tego:	68 093	Dolnego Śląska, z tego:	23 823	Zagłębia Miedziowego, z tego:	10 636
spoza Grupy	23 674	spoza Grupy	68 062	spoza Grupy	23 800	spoza Grupy	10 620
z Grupy	8	z Grupy	31	z Grupy	23	z Grupy	16

Wartość przychodów (w tys. zł) zrealizowanych z odbiorcami w 2018 r. z tytułu sprzedaży produktów, towarów i materiałów, przypadających na:							
Zagranicę, z tego:	11 960 304	Kraj, z tego:	11 424 885	Dolny Śląsk, z tego:	6 941 663	Zagłębie Miedziowe, z tego:	5 923 579
spoza Grupy	11 902 383	spoza Grupy	5 702 582	spoza Grupy	1 261 717	spoza Grupy	359 765
z Grupy	57 921	z Grupy	5 722 303	z Grupy	5 679 946	z Grupy	5 563 814

*Uwaga: Z tego liczba klientów Uzdrowisk w 2018 r. wynosi (spoza Grupy): Kraj: 47 036 Dolny Śląsk: 11 932; ZM: 693

Źródło: KGHM Polska Miedź S.A.

Tab. Zestawienie liczby dostawców i wartości zrealizowanych z dostawcami w odniesieniu do Grupy KGHM

Liczba dostawców aktywnych w bazie w 2018 r. z							
Zagranicy	502	Kraju	26 648	Dolnego Śląska	9 765	Zagłębia Miedziowego	3 174
spoza Grupy	500	spoza Grupy	26 620	spoza Grupy	9 742	spoza Grupy	3 158
z Grupy	2	z Grupy	28	z Grupy	23	z Grupy	16
Wartość zakupów (w tys. zł) zrealizowanych z dostawcami w 2018 r. z tytułu dostaw, robót i usług, przypadających na							
Zagranicę	2 268 248,73	Kraj	14824175,08	Dolny Śląsk	8 658 724,18	Zagłębie Miedziowe	5 472 928,31
spoza Grupy	2 261 478,83	spoza Grupy	8 327 345,17	spoza Grupy	2 364 137,01	Spoza Grupy	998 952,18
z Grupy	6 769,90	z Grupy	6 496 829,91	z Grupy	6 294 587,18	z Grupy	4 473 976,13

Źródło: KGHM Polska Miedź S.A.

Zaangażowanie w aktywność organizacji i inicjatyw pozarządowych

W roku 2018 KGHM poprzez Fundację KGHM Polska Miedź wsparła społeczne inicjatywy kwotą 18 438 000 zł, z tego inicjatywy regionu Dolny Śląsk w sumie kwotą ponad 13 milionów, a Zagłębia Miedziowego 7 759 000 zł.

Tab. Darowizny Fundacji KGHM Polska Miedź w roku 2018 dla organizacji

Dziedzina	Liczba projektów	Wartość w z tys. zł	Obszar	Liczba projektów	Kwota (w tys. zł)
-----------	------------------	---------------------	--------	------------------	-------------------

Zdrowie i bezpieczeństwo	74	3 686	ZM	40	1 993
			Dolny Śląsk	64	3 589
			Kraj	74	3 686
Nauka i edukacja	71	2 447	ZM	19	913
			Dolny Śląsk	45	1 647
			Kraj	71	2 447
Sport i rekreacja	166	4 041	ZM	117	2 716
			Dolny Śląsk	135	3 266
			Kraj	166	4 041
Kultura i tradycje	150	8 264	ZM	64	2 137
			Dolny Śląsk	113	5 237
			Kraj	147	7 719

Źródło: KGHM Polska Miedź S.A.

Fundacja KGHM Polska Miedź została założona 23.03.2003 r. i powstała, by środkami finansowymi z budżetu spółki zarządzać w sposób profesjonalny i efektywny. W 2006 r. Fundacja uzyskała status organizacji pożytku publicznego. Do 2018 roku przekazano około 200 mln złotych na realizację kilku tysięcy projektów. Wsparcia udzielono również kilku tysiącom osób fizycznych. Fundacja realizuje cele w szczególności poprzez: udzielanie pomocy, finansowanie, dofinansowywanie, wspieranie oraz wspomaganie osób i podmiotów realizujących powyższe cele.

Działalność dobroczynna i sponsoringowa KGHM PM S.A. jest zauważana przez osoby poddane badaniu. Wśród wskazań przykładowych przedsięwzięć finansowanych lub współfinansowanych przez KGHM, badani podawali przede wszystkim działania odnoszące się do inicjatyw sportowych (131 wskazań w podawanym przez badanego pierwszym przykładzie i 84 w drugim). Dużo było przykładów inicjatyw kulturalnych (odpowiednio 70 i 66 wskazań), a także inicjatywy edukacyjne oraz związane z pomocą dzieciom (36 i 29).

Ponadto pracownicy KGHM mają możliwość uczestniczenia w różnych programach i inicjatywach organizowanych dla nich przez pracodawcę, skierowanych zresztą nie tylko do pracowników, ale również ich rodzin, a nawet całej społeczności LGOM. Na przykład, w programie opieki zdrowotnej (Miedziowe Centrum Zdrowia) uczestniczy blisko 40% badanych, w tym spośród ogółu pracowników Spółki ponad 90% i niemal 76% pracowników Grupy Kapitałowej oraz 34,4% emerytów. Z kolei z pakietów socjalnych oferowanych przez KGHM najczęściej korzystają pracownicy KGHM PM S.A. (86,4%) (w Grupie Kapitałowej - 69,0%), ale także emeryci (28%).

Wizerunek KGHM wśród mieszkańców Zagłębia Miedziowego

Biorąc pod uwagę większościowe wskazania badanych, można scharakteryzować wizerunek KGHM wśród mieszkańców Zagłębia Miedziowego w następujący sposób: KGHM to firma prestiżowa, oferująca wysokie zarobki i będąca najważniejszym pracodawcą w regionie. Jest to firma, która wpływa na region, gwarantuje jego rozwój i przyciąga doń specjalistów. To tradycyjna firma o znanej marce, stanowiąca szansę dla regionu.

Wizerunek KGHM wśród mieszkańców LGOM jest wyrazisty i ma pozytywny charakter.

Tab. Wizerunek KGHM wśród badanych a miejsce pracy

KGHM to firma:		Miejsce pracy					Ogółem n=403= 100%	
		KGHM S. A.	PM	Grupa Kapitałowa KGHM	zatrudnienie poza KGHM	własna działalność gospodarcza		emerytura / renta
1	Prestiżowa	86,4%		75,9%	73,7%	75,9%	78,5%	77,2%
	Nieprestiżowa	13,6%		24,1%	26,3%	24,1%	21,5%	22,8%
3	Stanowi zagrożenie dla regionu	40,9%		48,3%	32,8%	34,5%	43,0%	37,7%
	Jest szansą dla regionu	59,1%		51,7%	67,2%	65,5%	57,0%	62,3%
4	Przyciągająca specjalistów	84,8%		72,4%	67,2%	86,2%	74,2%	73,4%
	Przyciągająca karierowiczów	15,2%		27,6%	32,8%	13,8%	25,8%	26,6%
5	Gwarantująca rozwój	84,8%		79,3%	80,6%	79,3%	83,9%	81,9%
	Powodująca stagnację	15,2%		20,7%	19,4%	20,7%	16,1%	18,1%
6	Najważniejszy pracodawca w regionie	84,8%		79,3%	76,9%	79,3%	87,1%	80,9%
	Nieistotny pracodawcą w regionie	15,2%		20,7%	23,1%	20,7%	12,9%	19,1%
7	Tradycyjna	59,1%		62,1%	62,4%	58,6%	65,6%	62,3%
	Nowoczesna	40,9%		37,9%	37,6%	41,4%	34,4%	37,7%
8	Znana marka	97,0%		96,6%	84,4%	93,1%	90,3%	89,3%
	Nieznana marka	3,0%		3,4%	15,6%	6,9%	9,7%	10,7%
9	Wpływająca na rozwój regionu	86,4%		79,3%	78,5%	69,0%	82,8%	80,1%
	Bez wpływu na rozwój regionu	13,6%		20,7%	21,5%	31,0%	17,2%	19,9%

Źródło: opracowanie własne

Poziom życia w regionie

Jednym z istotnych mierników poziomu życia jest dochód rozporządzalny, jaki przypada na jedną osobę w rodzinie. Według danych GUS z roku 2018² średni miesięczny dochód rozporządzalny na osobę w rodzinie w Polsce wyniósł 1187 PLN. Województwo dolnośląskie znajduje się wśród tych, w których deklarowany miesięczny dochód rozporządzalny jest wyższy niż średnia dla Polski (wskaźnik dla województwa wyniósł 103,7%, gdzie Polska = 100). Wśród respondentów - mieszkańców LGOM miesięczny dochód rozporządzalny na 1 członka gospodarstwa domowego jest jeszcze wyższy. Średnio wynosi on powyżej 2300 PLN³.

Wpływ KGHM na bezpieczeństwo surowcowe⁴

Według szacunków CRU International produkcja górnicza miedzi na świecie w 2018 r. wyniosła 20 917 tys. ton. W tym samym czasie Oddziały Grupy Kapitałowej KGHM wyprodukowały łącznie 521 tys. ton miedzi górnicznej, co stanowi ok. 2,5% produkcji globalnej. W rankingu największych światowych producentów miedzi górnicznej Grupa KGHM zajęła w 2018 roku ósme miejsce. Produkcja miedzi rafinowanej w Oddziałach Grupy Kapitałowej KGHM wyniosła 522 tys. ton, co stanowi ok. 2,2% produkcji globalnej, w rankingu największych krajów-producentów miedzi elektrolitycznej Polska zajmuje dziesiąte miejsce.

W 2018 r. produkcja górnicza srebra na świecie wyniosła 856 mln troz (dane szacunkowe wg World Silver Survey). Grupa KGHM Polska Miedź w tym okresie wyprodukowała łącznie 33,9 mln troz srebra, co stanowi ok. 4,0% globalnej produkcji tego metalu. Według ankiety przeprowadzanej corocznie przez World Silver Survey, Grupa KGHM znalazła się w 2018 roku na trzecim miejscu na świecie pod względem produkcji srebra metalicznego, a Polska zajęła siódme miejsce w rankingu krajów produkujących ten metal szlachetny,

W XXI wieku KGHM Polska Miedź S.A. stała się globalnym podmiotem wydobywczym, obecnym na czterech kontynentach. Tak duża skala działalności z jednej strony znacznie ogranicza ryzyko zaburzeń w ciągłości i jakości produkcji, z drugiej – pozwala na ciągły transfer wiedzy i doświadczeń pomiędzy poszczególnymi zakładami.

Działalność KGHM znakomicie realizuje strategię surowcową Unii Europejskiej, której najważniejsze założenia opierają się na wspieraniu stabilnych dostaw surowców ze źródeł europejskich, wzroście efektywności wykorzystania zasobów i promowanie recyklingu czy zapewnienie dostępu do surowców na rynkach międzynarodowych, co stanowi gwarancję bezpieczeństwa surowcowego w Europie.

Miedź i inne minerały, jakie są dostarczane na rynki wszystkich kontynentów są i będą niezbędne dla rozwoju całego szeregu branż i sektorów w przewidywalnej przyszłości. Zgodnie z Raportem Europejskiego Instytutu Miedzi Miedź jest materiałem zrównoważonym, który ma decydujące znaczenie dla budowania gospodarki o obiegu zamkniętym. Miedź pomaga zmniejszyć szkodliwą emisję dwutlenku węgla, odgrywając istotną rolę w rozwoju odnawialnych źródeł energii, elektromobilności. Globalne zmiany w energetyce, definiowane jako przejście od systemu zdominowanego przez skończoną (głównie opartą na paliwach kopalnych) energię do systemu wykorzystującego większość źródeł odnawialnych, spowodują, że bez wątpienia będziemy potrzebować więcej miedzi niż obecnie używamy.⁵

² *Sytuacja gospodarstw domowych w 2018r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych*, Informacja sygnałna, GUS, 2019.

³ Jest to kwota przybliżona, wyliczenie dokładnej kwoty nie jest możliwe ze względu na sposób gromadzenia danych. Posłużono się średnią arytmetyczną ważoną.

⁴ Zrównoważony Raport KGHM Polska Miedź S.A. za 2018 rok

⁵ Europejski Instytut Miedzi Copper Alliance, Korzyści ze stosowania miedzi

Największymi odbiorcami miedzi z KGHM pozostają Chiny i Niemcy, ale nasze produkty znajdują też wielu nabywców w takich krajach jak Wielka Brytania, Włochy, Szwajcaria, Francja, Korea Południowa, USA, czy Kanada.

Zrównoważony rozwój⁶

KGHM uzyskuje znakomite wyniki w obszarze wydobywania i produkcji miedzi, srebra oraz innych surowców. Od wielu lat utrzymuje pozycję jednego ze światowych liderów branży miedziowej. Dzięki rozsądnym inwestycjom stale się rozwija, realizując działalność pozaprzemysłową, wprowadzając w życie projekty ekologiczne czy inicjatywy społeczne, które mogą się przysłużyć lokalnym społecznościom.

Cele zrównoważonego rozwoju zostały zapisane w nowej uaktualnionej strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2019-2023, która została przyjęta w grudniu 2018 roku. Główne filary tej strategii możemy określić jako 4E – efektywność, elastyczność, E-przemysł i ekologia.

KGHM prowadzi działalność w oparciu o zasady gospodarki o obiegu zamkniętym. Oddział Huta Miedzi „Legnica” został objęty szerokim programem inwestycyjnym, obejmującym m.in. uruchomienie nowoczesnego pieca WTR uruchomił jedyny w Polsce piec WTR (wychylnotopielno-rafinacyjny) do przetopu recyklingowego miedzi. KGHM wdraża rozwiązania, które pomogą chronić środowisko i redukować negatywny wpływ przemysłu na klimat. Spółka planuje budowę instalacji, które poprawią stopień oczyszczania gazów emitowanych w trakcie procesów produkcyjnych w Hucie Miedzi Głogów. Prace obejmą m.in. rozbudowę instalacji odpylających pieców: Dorschla, konwertorowych, elektrycznego. Zaplanowano tam również budowę innowacyjnej instalacji do eliminacji arsenu, pochodzącego z procesów technologicznych. Rozwiązanie pozwoli na przekształcenie arsenu w postać podobną do minerału naturalnie występującego w przyrodzie. KGHM inwestuje w nowoczesne technologie korzystne dla środowiska, w tym rozwiązania z zakresu elektromobilności

Warunki prowadzenia działalności górniczej w Europie – potrzeba zmian

Zapewnienie stabilnych dostaw surowców ze złóż europejskich, ważne jest uproszczenie warunków formalno-prawnych prowadzenia działalności w branży surowcowej. Konieczne jest m.in. uproszczenie warunków administracyjnych, aby przyspieszyć proces wydawania pozwoleń na prowadzenie działalności poszukiwawczej i wydobywczej, ulepszenie bazy wiedzy na temat złóż kopalin mineralnych na obszarze Unii⁷, czy niezaostrzanie istniejących wymogów środowiskowych pogarszających konkurencyjność globalną podmiotów europejskich, które prowadzą działalność w sposób zrównoważony w odróżnieniu od światowych konkurentów z Azji, Afryki czy Ameryki Południowej. Sprostanie wyzwaniom technicznym, technologicznym związanym ze zrównoważoną produkcją minerałów wymaga zachowania przez Komisję Europejską dedykowanych obszarów projektowych, które koncentrują się na innowacyjnym wydobywaniu, przetwarzaniu czy recyklingu i odzysku surowców w programie badawczo-rozwojowym Horyzont Europa.

⁶ Zrównoważony Raport KGHM Polska Miedź S.A. za 2018 rok

⁷ Krzysztof Galos, Instytut Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energią PAN, Kraków, Nowa Polityka Surowcowa Unii Europejskiej, Górnictwo i Geoinżynieria, 2009